A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2009. március 19.*

A C-275/07. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2007. június 8-án

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: G. Wilms, M. Velardo és D. Recchia, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

az **Olasz Köztársaság** (képviseli: I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Albenzio avvocato dello Stato)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: olasz.

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, M. Ilešič, A. Borg Barthet (előadó), E. Levits és J.-J. Kasel bírák,

főtanácsnok: V. Trstenjak,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. április 17-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2008. június 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az Európai Közösségek Bizottsága keresetlevelével annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy az Olasz Köztársaság:

– mivel megtagadta, hogy a Bizottságnak a vámok késedelmes könyvelése okán keletkezett 847,06 euró összegű késedelmi kamatot fizessen, és mivel nemzeti

rendelkezéseit a közösségi árutovábbítási eljárásokból eredő, teljes garancia által fedezett és nem vitatott vámügyletek könyvelésére vonatkozóan nem igazította a közösségi jogszabályokhoz; és

– mivel megtagadta, hogy a Bizottságnak 3322 euró összegű késedelmi kamatot fizessen amiatt, hogy nem tartották be a közösségi szabályozás által az áruk TIR-igazolvánnyal történő nemzetközi fuvarozásáról szóló, Genfben (Svájc) 1975. november 14-én aláírt vámegyezmény (HL L 252., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 1. kötet, 209. o.; a továbbiakban: TIR-egyezmény) értelmében vett árutovábbítási eljárások területén a vámoknak az „A” számlán történő lekönyvelésére előírt határidőket,

nem teljesítette a Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló 88/376/EGK, Euratom határozat végrehajtásáról szóló, 1989. május 29-i 1552/89/EGK, Euratom tanácsi rendeletből (HL L 155., 1. o.) és különösen annak 6. cikke (2) bekezdésének a) pontjából eredő, illetve az e rendelet helyébe 2000. május 31-i hatállyal lépő, a Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló 94/728/EK, Euratom határozat végrehajtásáról szóló, 2000. május 22-i 1150/2000/EK, Euratom tanácsi rendeletből (HL L 130., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 169. o.) és különösen annak 6. cikke (3) bekezdésének a) pontjából eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A TIR-egyezmény

2 Az Olasz Köztársaság részese a TIR-egyezménynek, csakúgy mint az Európai Közösség, amely az 1978. július 25-i 2112/78/EGK tanácsi rendelettel (HL L 252., 1. o.; magyar

nyelvű különkiadás 2. fejezet, 1. kötet, 208. o.) hagyta azt jóvá. Az említett egyezmény a Közösség tekintetében 1983. június 20-án lépett hatályba (HL L 31., 13. o.).

3 A TIR-egyezmény többek között úgy rendelkezik, hogy az Egyezménnyel létrehozott TIR-eljárás szerint fuvarozott áruk az átmenő vámhivataloknál mentesülnek a behozatali vagy kiviteli vámok és illetékek megfizetésének vagy letétbe helyezésének kötelezettsége alól.

4 Ennek végrehajtása érdekében a TIR-egyezmény előírja, hogy az árukat a fuvarozás teljes tartama alatt egységes okmánnyal kell ellátni, a TIR-igazolvánnyal, amely a fuvarozás szabályszerűségének ellenőrzésére szolgál. Úgy rendelkezik továbbá, hogy a fuvarozásokat a szerződő felek által a 6. cikk rendelkezéseinek megfelelően felhatalmazott egyesületek garanciája mellett kell lebonyolítani.

5 A TIR-igazolvány több lapból áll, amelyek mindegyike tartalmaz 1-es és 2-es betétlapot a vonatkozó ellenőrző szelvényekkel, amelyeken valamennyi szükséges információ szerepel, és minden területen, ahol áthaladnak, egy-egy betétlappárt kell használni. A fuvarozás megkezdésekor az 1-es ellenőrző szelvényt az indító vámhivatalnál kell benyújtani; a vámeljárás lezárására akkor kerül sor, amikor a 2-es ellenőrző szelvény visszaérkezik az ugyanezen a vámterületen elhelyezkedő kilépés szerinti vámhivataltól. Ez az eljárás minden olyan terület vonatkozásában megismétlődik, amelyeken áthaladnak, és ennek során az igazolványban található különböző betétlappárokat használják fel. A TIR-egyezmény alkalmazásában a Közösség egyetlen egységes vámterületnek minősül.

6 A TIR-egyezmény 8. cikke többek között előírja:

„(1) A garanciavállaló egyesület kötelezettséget vállal, hogy megfizeti azokat a követelhető, esetlegesen késedelmi kamatokkal növelt behozatali vagy kiviteli vámokat és illetékeket, amelyeket azon ország törvényei és vámelőírásai szerint, ahol a TIR-eljárással kapcsolatos szabálytalanságot megállapították, ki kellett volna fizetni. Az

egyesület a fent említett összegekért az azok kifizetésére kötelezett személyekkel együttesen és egyetemlegesen felelős.

(2) Ha az egyik Szerződő Fél törvényei és rendeletei nem írják elő behozatali vagy kiviteli vámok és illetékek megfizetését a fenti (1) bekezdésben foglaltak szerint, a garanciavállaló egyesület azonos feltételek mellett köteles megfizetni a behozatali vagy kiviteli vámoknak és illetékeknek megfelelő összeget az esetleges késedelmi kamatokkal együtt.

[…]

(7) Ha a jelen cikk (1) és (2) bekezdésében említett összegek esedékessé válnak, az illetékes hatóságoknak azok megfizetését – a lehetőségekhez mérten – a közvetlenül felelős személytől (vagy személyektől) kell követelniük, mielőtt a garanciavállaló egyesülethez fordulnának követelésükkel.”

7 A TIR-egyezmény 11. cikke értelmében:

„(1) Amennyiben nem került sor egy TIR-eljárás mentesítésére, az illetékes hatóságok nem követelhetik a garanciavállaló egyesülettől a 8. cikk (1) és (2) bekezdésében említett összegek megfizetését, ha attól az időponttól számított egy éven belül, amikor e hatóságok a TIR-igazolványt elfogadták, nem értesítették írásban az egyesületet a mentesítés elmaradásáról [helyesen: a mentesítés elmaradásáról vagy a fenntartásokkal történt mentesítésről]. Ugyancsak ez a rendelkezés alkalmazandó, ha a TIR-eljárás befejezésének igazolását szabálytalanul vagy csalárd módon szerezték meg, de ekkor a határidő két év.

(2) A 8. cikk (1) és (2) bekezdésében hivatkozott összegek megfizetésére irányuló követelést legkorábban attól az időponttól számított három hónap elteltével kell a garanciavállaló egyesülethez benyújtani, amikor az egyesületet értesítették arról, hogy a TIR-eljárást nem mentesítették, vagy a TIR-eljárás befejezésének igazolását szabálytalanul vagy csalárd módon szerezték meg [helyesen: hogy a TIR-eljárást nem mentesítették, fenntartásokkal mentesítették, vagy a TIR-eljárás befejezésének igazolását szabálytalanul vagy csalárd módon szerezték meg], illetve legkésőbb az ettől az időponttól számított két éven belül. Azokban az esetekben, amikor a fent említett kétéves határidőn belül bírósági eljárásra kerül sor, a fizetési felszólításnak a bírói ítélet jogerőre emelkedését és végrehajthatóvá válását követő egy éven belül kell megtörténnie.

(3) A követelt összegek kiegyenlítésére a garanciavállaló egyesület a hozzá intézett fizetési felszólítás keltétől számított három hónapos határidővel rendelkezik. A kifizetett összegeket az egyesület részére visszatérítik, ha a fizetési felszólítás keltétől számított két éven belül a vámhatóságok részére kielégítő módon igazolást nyert, hogy a szóban forgó fuvarozással kapcsolatosan semmiféle szabálytalanság nem történt."

A közösségi vámszabályozás

A Közösségi Vámkódex

8 A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.; a továbbiakban: Vámkódex) 92. cikke értelmében:

„A külső árutovábbítási eljárás befejeződik, ha az árut és a szükséges okmányokat a rendeltetési vámhivatalnál a szóban forgó eljárásra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően bemutatják."

9 A Vámkódex 204. cikke szerint:

„(1) A behozatalkor vámtartozás keletkezik:

a) behozatalivám-köteles áru vonatkozásában, annak átmeneti megőrzéséből vagy az adott vámeljárás alkalmazásából származó kötelezettségek valamelyikének nem teljesítése miatt; vagy

b) az árunak az ez alá az eljárás alá vonására vagy az áru meghatározott célra történő felhasználása alapján csökkentett vagy nulla behozatali vámtétel megadására vonatkozó feltétel nem teljesítése alapján,

a 203. cikkben említett eseteken kívül, kivéve, ha megállapítják, hogy e mulasztások nincsenek jelentős hatással a szóban forgó átmeneti megőrzés vagy vámeljárás helyes lefolytatására.

(2) A vámtartozás akkor keletkezik, amikor azt a kötelezettséget, amelynek nem teljesítése a vámtartozást keletkezteti, már nem teljesítik, vagy amikor az árut a vonatkozó vámeljárás alá vonják, amennyiben utólag megállapítják, hogy az árunak az említett eljárás alá vonására vagy az áru meghatározott célra történő felhasználása alapján csökkentett vagy nulla behozatali vámtétel megadására vonatkozó feltétel ténylegesen nem került teljesítésre.

(3) Az adós az a személy, akit, a körülményektől függően, vagy a behozatalivám-köteles áru vonatkozásában annak átmeneti megőrzéséből vagy az adott vámeljárás alkalmazásából származó kötelezettségek teljesítésére köteleztek, vagy akinek meg kell felelnie azoknak a feltételeknek, amelyek az árunak ez alá az eljárás alá vonására vonatkoznak."

10 A Vámkódex 217. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A vámhatóságnak, amint rendelkezésére állnak a szükséges adatok, ki kell számítania minden egyes, vámtartozásból származó behozatali vagy kiviteli vám összegét (a továbbiakban »vámösszeg«), és be kell jegyeznie a könyvelési nyilvántartásba vagy más ezzel egyenértékű adathordozóba (könyvelésbe vétel)."

11 A Vámkódex 221. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A könyvelésbe vételt követően a vámösszeget a megfelelő eljárások szerint közölni kell az adóssal."

A 2454/93/EGK rendelet

12 A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK

bizottsági rendelet (HL L 253., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 6. kötet, 3. o.; a továbbiakban: végrehajtási rendelet) 348. cikke értelmében:

„(1) Az indító vámhivatal elfogadja és nyilvántartásba veszi a T1 nyilatkozatot, előírja azt a határidőt, amelyen belül az árukat a rendeltetési vámhivatalnál be kell mutatni, és megteszi az azonosításhoz általa szükségesnek tekintett intézkedéseket.

(2) Az indító vámhivatal a szükséges adatokat rávezeti a T1 nyilatkozatra, megőrzi a saját példányát, és a többit visszaadja a főkötelezettnek vagy képviselőjének."

13 E rendelet 356. cikke előírja:

„(1) Az árukat és a T1 okmányt a rendeltetési vámhivatalnál be kell mutatni.

(2) A rendeltetési vámhivatal feljegyzi a T1 okmány példányain az elvégzett ellenőrzések eredményét, és késedelem nélkül eljuttat egy másodpéldányt az indító vámhivatalnak, a másik példányt pedig megőrzi.

[…]"

14 A végrehajtási rendelet 379. cikke szerint:

„(1) Amennyiben a szállítmányt nem mutatták be a rendeltetési vámhivatalnál, és az elkövetett jogsértés vagy szabálytalanság helye nem állapítható meg, az indító vámhivatal erről a lehető leghamarabb, de minden esetben a közösségi árutovábbítási nyilatkozat nyilvántartásba vételének időpontjától számított 11. hónap végéig tájékoztatja a főkötelezettet.

(2) Az (1) bekezdésben említett értesítésben meg kell jelölni azt a határidőt, amelyen belül az eljárás szabályszerűségét vagy a jogsértés vagy szabálytalanság tényleges elkövetési helyét a vámhatóság számára hitelt érdemlően igazoló bizonyítékokat az indító vámhivatalhoz be kell nyújtani. Ez a határidő az (1) bekezdésben említett értesítés időpontjától számított három hónap. Ha az említett bizonyítékot e határidő végéig nem nyújtják be, az illetékes tagállam megteszi a szükséges lépéseket a vámok és egyéb díjak beszedése érdekében. Azokban az esetekben, amikor ez a tagállam nem azonos azzal, amelyben az indító vámhivatal található, ez utóbbi tagállamot haladéktalanul értesíteni kell.”

15 A végrehajtási rendelet 454. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ezt a cikket a garanciavállaló egyesületek felelőssége tekintetében a TIR-egyezmény, illetve az ATA-egyezmény különös rendelkezéseinek sérelme nélkül kell alkalmazni.

(2) Amennyiben megállapítást nyer, hogy egy TIR-igazolvány fedezete mellett végrehajtott fuvarozási művelet vagy egy ATA-igazolvány fedezete mellett végrehajtott árutovábbítási művelet során vagy azzal kapcsolatban egy meghatározott tagállamban jogsértést vagy szabálytalanságot követtek el, az esetleg fizetendő vámok és egyéb díjak beszedését – a büntetőjogi rendelkezések esetleges alkalmazásának sérelme nélkül – a közösségi vagy nemzeti rendelkezések szerint az érintett tagállam végzi.

(3) Amennyiben nem állapítható meg, hogy a jogsértést vagy szabálytalanságot mely területen követték el, az ilyen jogsértést vagy szabálytalanságot abban a tagállamban elkövetettnek kell tekinteni, amelyikben azt felfedezték, kivéve, ha a 455. cikk (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül az eljárás szabályszerűségére, illetve a jogsértés vagy szabálytalanság tényleges elkövetésének helyére vonatkozó, hitelt érdemlő bizonyítékot a vámhatóság előtt bemutatták.

[…]

A tagállamok vámigazgatásai megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy minden jogsértés és szabálytalanság ügyében eljárjanak, és hatékony szankciókat alkalmazzanak.”

16 E rendelet 455. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében:

„(1) Amennyiben megállapítást nyer, hogy egy TIR-igazolvány fedezete mellett végrehajtott fuvarozási művelet vagy egy ATA-igazolvány fedezete mellett végrehajtott árutovábbítási művelet során vagy azzal kapcsolatban jogsértést vagy szabálytalanságot követtek el, a vámhatóság a TIR-egyezmény 11. cikkének (1) bekezdésében, illetve az ATA-egyezmény 6. cikkének (4) bekezdésében előírt határidőn belül értesíti a TIR-igazolvány, illetve az ATA-igazolvány jogosultját és a garanciavállaló egyesületet.

(2) A TIR-igazolvány, illetve ATA-igazolvány fedezete mellett végrehajtott művelet szabályszerűségének a 454. cikk (3) bekezdésének első albekezdése szerinti bizonyítékát az adott esettől függően a TIR-egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésében, illetve az ATA-egyezmény 7. cikkének (1) és (2) bekezdésében előírt határidőn belül kell benyújtani.”

A Közösségek saját forrásainak rendszere

17 Az 1995. január 1-jétől a Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 1994. október 31-i 94/728/EK, Euratom tanácsi határozattal (HL L 293., 9. o.) felváltott, a Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 1988. június 24-i 88/376/EGK, Euratom tanácsi határozat (HL L 185., 24. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 176. o.) 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A Közösségek a következő cikkeknek megfelelően saját forrásokat fordítanak költségvetésük finanszírozására.

A Közösségek költségvetését, az egyéb bevételektől függetlenül, teljes mértékben a Közösségek saját forrásaiból finanszírozzák.”

18 A 88/376 és a 94/728 határozat 2. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a Közösségek költségvetésében saját forrásnak számít a következőkből származó bevétel:

„a közös vámtarifa szerinti vámok és egyéb vámok, amelyeket a harmadik országok tekintetében a közösségek intézményei már megállapítottak vagy meg fognak állapítani, illetve az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó szerződés hatálya alá tartozó termékekre kiszabott vámok;”

19 A 88/376 és a 94/728 határozat 8. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A Közösségek a 2. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett saját forrásait a tagállamok a nemzeti törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések alapján szedik be, amelyeket adott esetben a közösségi követelményekhez módosítanak. A Bizottság rendszeres időközökben megvizsgálja a tagállamok által számára bejelentett hazai rendelkezéseket, eljuttatja a tagállamokhoz azon módosításokat, amelyeket a közösségi szabályoknak való megfeleléshez szükségesnek ítélt, és jelentést nyújt be a költségvetési hatóságnak. A tagállamok a Bizottság rendelkezésére bocsátják a 2. cikk (1) bekezdésének c) és d) pontja szerinti forrásokat."

20 Az 1552/89 rendelet második, nyolcadik és tizenharmadik preambulumbekezdése, amelyek szövege hasonló az 1150/2000 rendelet (2), (15) és (21) preambulumbekezdéséhez, kimondja:

„mivel a Közösségnek a lehető legjobb feltételek mellett kell rendelkeznie a 88/376/EGK, Euratom határozat 2. cikkében említett saját forrásokkal, és ennek megfelelően olyan intézkedéseket kell tennie az államok felé, amelyek biztosítják a Bizottság számára a Közösségnek elkülönített saját forrásokat [helyesen: és mivel ennek érdekében meg kell határozni azon szabályokat, amelyek alapján az államok a Bizottság rendelkezésére bocsátják a Közösség részére elkülönített saját forrásokat];

[…]

mivel a saját forrásokat úgy kell rendelkezésre bocsátani, hogy az esedékes összegeket az e célból a Bizottság nevére, a tagállamok államkincstáránál vagy az általuk kijelölt testületnél nyitott számlán írják jóvá; mivel annak érdekében, hogy a készpénzforrások mozgását a költségvetés végrehajtásához szükséges mozgásokra korlátozzák, a Bizottságnak korlátoznia kell önmagát, hogy kizárólag a saját készpénzigényei fedezéséhez szükséges összegeket hívja le a fent említett számlákról [helyesen: a Közösség

tartózkodik attól, hogy a Bizottság készpénzigényei fedezéséhez szükségesnél nagyobb összeget hívjon le a fent említett számlákról];

mivel a tagállamok és a Bizottság közötti szoros együttműködés elősegíti e rendelet helyes alkalmazását”.

21 Az 1552/89, illetve az 1150/2000 rendelet 1. cikke értelmében:

„A hozzáadottérték-adóból származó saját források beszedésének végleges egységes rendszeréről szóló, 1989. május 29-i 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 155., 9. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 197. o.) és a [bruttó nemzeti termék piaci árakon történő összeállításának összehangolásáról szóló, 1989. február 13-i] 89/130/EGK, Euratom [tanácsi] irányelv ˙ (HL L 49., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 194. o.) sérelme nélkül, [a 88/376, illetve a 94/728] határozatban előírt közösségi saját forrásokat, a továbbiakban »saját források«, az e rendeletben meghatározottak szerint bocsátják a Bizottság rendelkezésére és felügyelik.”

22 Az 1552/89 rendelet 2. cikke kimondja:

„(1) A jelen rendelet alkalmazása során a Közösségeknek a 88/376/EGK, Euratom határozat 2. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett saját forrásaihoz való jogosultságát akkor állapítják meg, amikor a tagállam illetékes hatósága a fizetendő

összeget közli a kötelezettel. Az erre vonatkozó valamennyi közösségi rendelkezés tiszteletben tartása mellett a közlésre akkor kerül sor, ha a kötelezett személye ismert, és a vámösszeg az illetékes államigazgatási szervek által kiszámítható.

(2) Az (1) bekezdést az értesítés helyesbítése esetén is alkalmazni kell" [nem hivatalos fordítás].

23 Ezt a rendelkezést 1996. július 14-i hatállyal módosította az 1996. július 8-i 1355/1996/EK, Euratom rendelet (HL L 175., 3. o.), amelynek tartalmát az 1150/2000 rendelet 2. cikke a következő szöveggel adja vissza:

„(1) E rendelet alkalmazása érdekében, a Közösség [helyesen: a Közösségeknek] a 94/728/EK, Euratom határozat 2. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett saját forrásokra való jogosultságát meg kell állapítani, amint a vámjogszabályok által előírt feltételeknek eleget tesz [helyesen: amint a vámjogszabályok által előírt feltételek teljesülnek] a jogosultság számlákon történő lekönyvelését és az adós értesítését illetően.

(2) Az (1) bekezdésben említett jogosultság időpontja a vámjogszabályok által előírt nyilvántartásba vétel időpontja.

[…]

(4) Az (1) bekezdést akkor alkalmazzák, amikor az értesítést helyesbíteni kell [helyesen: Az (1) bekezdést az értesítés helyesbítése esetén is alkalmazni kell]."

24 Az 1552/89 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése és 6. cikke (2) bekezdésének a) pontja (jelenleg az 1150/2000 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése és 6. cikke (3) bekezdésének a) pontja) szerint:

„(1) A saját források számláit az egyes tagállamok államkincstára vagy az általuk kijelölt testület vezeti a források típusa szerinti bontásban.

(2) a) A 2. cikkben megállapított jogosultságokat, az e bekezdés b) pontjától függően, legkésőbb a megállapításukat követő második hónap 19. napja utáni első munkanapon könyvelik le a [általában »A számlának« nevezett] számlákon."

25 Az 1552/89, illetve az 1150/2000 rendelet 8. cikke szerint:

„A [2. cikk (2) bekezdése, illetve a 2. cikk (4) bekezdése] alapján elvégzett helyesbítéseket hozzáadják vagy levonják a megállapított jogosultságok teljes összegéből. Ezeket, a helyesbítések időpontja szerint, rávezetik a [6. cikk (2) bekezdésének a) és b) pontjában, illetve a 6. cikk (3) bekezdésének a) és b) pontjában] meghatározott számlákra és a [6. cikk (3) bekezdésében, illetve a 6. cikk (4) bekezdésében] meghatározott kimutatásokra.

A Bizottsággal már közölt csalás és szabálytalanság esetei tekintetében a helyesbítéseket különválasztják."

26 Az 1552/89, illetve az 1150/2000 rendelet 9. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A 10. cikkben szabályozott eljárásnak megfelelően minden tagállam a saját forrásokat a Bizottság nevében az államkincstárnál vagy az általuk kijelölt testületnél megnyitott számlán írja jóvá.”

27 Az 1552/89, illetve az 1150/2000 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„A [88/376, illetve a 94/728] határozat 2. cikke (3) bekezdésének megfelelően a 10%-os beszedési költségek levonása után e [határozatok] 2. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett saját források elszámolását legkésőbb azon hónapot követő második hónap 19. napját követő első munkanapon kell elvégezni, amelyben a jogosultságot [a 2. cikknek megfelelően] megállapították […]”.

28 Az 1552/89, illetve az 1150/2000 rendelet 11. cikke szerint:

„A 9. cikk (1) bekezdésben említett számlára történő elszámolás késedelme esetén az érintett tagállamnak kamatot kell fizetnie, amelynek mértéke a tagállam pénzpiacán az esedékességi időpontban a rövid távú közfinanszírozási műveletekre alkalmazandó olyan kamatláb, amelyet két századponttal megemelnek. E százalékot 0,25 századponttal emelik a késedelem minden egyes hónapjára nézve. A megemelt százalékot a késedelem teljes időtartamára alkalmazzák.”

29 Az 1552/89, illetve az 1150/2000 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A Bizottság lehívja a 9. cikk (1) bekezdésében említett számlákra jóváírt összegeket olyan szükséges mértékben, hogy azok fedezzék a költségvetés végrehajtásából származó készpénzigényeit.”

30 Az 1552/89, illetve az 1150/2000 rendelet 17. cikkének (1) és (2) bekezdése kimondja:

„(1) A tagállamok megteszik az összes szükséges intézkedést annak biztosítására, hogy a 2. cikk alapján megállapított jogosultságoknak megfelelő összeget az e rendeletben meghatározottak szerint a Bizottság rendelkezésére bocsássák.

(2) A tagállamok kizárólag akkor mentesülnek az alól a kötelezettség alól, hogy a Bizottság rendelkezésére bocsássák a megállapított jogosultságoknak megfelelő összeget, ha ezen összegeket *vis maior* miatt nem szedték be. A tagállamok emellett meghatározott esetekben figyelmen kívül hagyhatják azon kötelezettséget, hogy ezen összegeket a Bizottság rendelkezésére bocsássák, ha a konkrét eset valamennyi vonatkozó körülményének mélyreható értékelése után úgy látszik, hogy a behajtás hosszú távon rajtuk kívül álló okok miatt lehetetlen. […]”

A pert megelőző eljárás

A 2003/2241 számú jogsértési eljárás

31 A hagyományos saját források 1994 áprilisában végzett ellenőrzése során a Bizottság megállapította, hogy egyes közösségi árutovábbítások esetén az Olasz Köztársaság a végrehajtási rendelet 379. cikkének megsértésével az előírt határidőben nem indította meg a vámok beszedésére irányuló eljárást.

32 2001. június 15-i levelével a Bizottság - az 1150/2000 rendelet 11. cikkének megfelelően - 31 564 893 ITL megfizetésére szólította fel az Olasz Köztársaságot a szabálytalannak tekintett árutovábbítási eljárásokkal kapcsolatos késedelmi kamat címén.

33 Az Olasz Köztársaság által végzett vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a 201 feltételezetten le nem zárt árutovábbítási eljárás közül tizenegyet valójában lezártak annak ellenére, hogy a rendeltetési vámhivatal azokról a jogszabályok szerinti határidőn túl adott tájékoztatást. E körülmények között e tagállam a 2001. július 31-i levelében úgy nyilatkozott, hogy a le nem zárt árutovábbítási eljárások tekintetében rendelkezett a késedelmi kamat megfizetéséről, azonban vitatta a Bizottság követelését a késedelmesen lezárt eljárásokat illetően.

34 E tekintetben az Olasz Köztársaság kifejtette, hogy mivel az árutovábbítási okmányokat megfelelő időben benyújtották a rendeltetési vámhivatalhoz, a Vámkódex 204. cikkének megfelelően nem keletkezett vámtartozás. Következésképpen késedelmi kamat sem keletkezhetett.

35 A Bizottság ezt követően újabb késedelmesen lezárt eljárásról szerzett tudomást, amely alapján módosította az Olasz Köztársaságtól követelt késedelmi kamat teljes összegét.

36 A Bizottság, mivel vitatta e tagállam érvelését, és mivel az továbbra is megtagadta az említett kamat megfizetését, 2004. február 3-án felszólító levelet küldött az Olasz Köztársaságnak, amelyben emlékeztetett kifogásaira, és elutasította az e tagállam által kifejtett érveket.

37 Mivel 2004. június 8-i válaszlevelében az Olasz Köztársaság fenntartotta álláspontját, a Bizottság 2005. július 5-én indokolással ellátott véleményt küldött e tagállam részére, amelyben felszólította arra, hogy a kézhezvételtől számított két hónapon belül tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy eleget tegyen az indokolással ellátott véleményben foglaltaknak.

38 Az említett indokolással ellátott véleményre válaszul e tagállam megerősítette álláspontját, és jelezte, hogy véleménye szerint a kérdés eldöntéséhez előzetes döntéshozatal iránti kérelmet kell benyújtani a Bírósághoz.

A 2006/2266 számú jogsértési eljárás

39 Az Olasz Köztársaság által az Európai Számvevőszéknek 1999. január 27-én küldött levél alapján a Bizottság négy, a TIR-egyezmény hatálya alá tartozó teljes garancia által fedezett és nem vitatott árutovábbítási eljárásról szerzett tudomást, amelyekről úgy ítélte meg, hogy az 1552/89 rendeletben előírt határidőn túl kerültek lezárásra.

40 Következésképpen a Bizottság késedelmi kamat fizetését követelte az Olasz Köztársaságtól az azon időpontok között eltelt időszakra, amikor a saját forrásokat a Bizottság rendelkezésére kellett volna bocsátani, illetve amikor e tagállam a kötelezett értesítésének helyesbítése következtében szükséges helyesbítést el tudta volna végezni.

41 A 2003/2241 számú jogsértési eljárás kapcsán kifejtettekhez hasonlóan az Olasz Köztársaság megtagadta az említett késedelmi kamat megfizetését. Arra hivatkozott ugyanis, hogy vámtartozás, azaz főkötelezettség hiányában a késedelmi kamat megfizetése kellő jogalap nélkül módosította volna e kamat jogi természetét azáltal, hogy az 1552/89 rendelet által a hatálya alá tartozó egyes eljárások lefolytatására előírt határidők formális megsértéséhez fűződő szankcióként került volna alkalmazásra.

42 2006. július 4-én a Bizottság felszólító levelet küldött az Olasz Köztársaságnak, amelyben 3322 euró összegű késedelmi kamat megfizetését követelte.

43 Mivel az előírt határidőben nem kapott észrevételeket e tagállamtól, a Bizottság 2006. október 12-én indokolással ellátott véleményt bocsátott ki, amelyre az Olasz Köztársaság 2006. december 12-i levelében válaszolt. Ez utóbbi javasolta, hogy a 2003/2241 számú jogsértési eljárás tárgyát képező üggyel egyesítve terjesszenek előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé.

44 E feltételek mellett a Bizottság a jelen kereset benyújtása mellett döntött.

A keresetről

A felek érvei

45 A Bizottság álláspontja szerint mind a 2003/2241 számú jogsértési eljárásban, mind a 2006/2266 számú jogsértési eljárásban megsértették az 1552/89 rendelet 11. cikkét.

46 A 2003/2241 számú jogsértési eljárást illetően a Bizottság először is arra hivatkozik, hogy amennyiben az indító vámhivatal a végrehajtási rendelet 379. cikke szerinti határidőben nem kapta meg az eljárás lezárását igazoló bizonyítékot, az érintett eljárást szabálytalannak kell tekinteni, következésképpen úgy kell tekinteni, hogy vámtartozás keletkezett. A közösségi források megállapításával, valamint rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos kulcsszerep ebben az esetben az indító vámhivatalé, így a végrehajtási rendelet 379. cikke értelmében a tagállamokat terhelő kötelezettségek visszamenőleges hatályú megszüntetése érdekében nem lehet érvényesen hivatkozni arra a körülményre, hogy a rendeltetési vámhivatal késedelmesen adott tájékoztatást az áruk szabályszerű megérkezéséről.

47 A Bizottság álláspontja szerint a közösségi szabályozás által előírt határidők elévülési jellegűek, ami megfelel e szabályozás azon céljának, hogy biztosítsa a vámtartozások beszedésére vonatkozó rendelkezések egységes alkalmazását az érintett források gyors rendelkezésre bocsátása érdekében. Az illetékes tagállam köteles megállapítani a saját forrásokat, még akkor is, ha vitatja azok megalapozottságát, mivel enélkül veszélyeztetné a Közösségek költségvetési egyensúlyának elvét.

48 A Bizottság ebből azt a következtetést vonja le, hogy amennyiben a végrehajtási rendelet 379. cikke szerinti határidő anélkül telt el, hogy az árutovábbítási eljárás szabályszerűségére vonatkozó bizonyítékokat benyújtották volna, az illetékes tagállam az 1552/89 rendelet 6. cikkének megfelelően a nem vitatott és garancia által fedezett

vámokat köteles az „A” számlán lekönyvelni, és így az említett rendelet 10. cikke értelmében a Bizottság rendelkezésére bocsátani.

49 A Bizottság ezt követően az 1552/89 rendelet 11. cikkének szövegére hivatkozik annak alátámasztására, hogy az érintett tagállam kamat fizetésére vonatkozó kötelezettsége önmagában az említett vámok lekönyvelésének elmaradásából vagy késedelmes lekönyveléséből ered, minden más feltételtől függetlenül.

50 Az Olasz Köztársaság azon érvelését illetően, amely szerint a kérdéses eljárásokra vonatkozó késedelmi kamat nem számítható fel, mivel a vámtartozás nem jött létre, a Bizottság mindenekelőtt arra hivatkozik, hogy a végrehajtási rendelet 379. cikke pontosan ennek ellenkezőjét támasztja alá, azaz azt, hogy a vámtartozás keletkezése az e cikkben előírt két feltétel valamelyikéhez köthető, azaz vagy a szabálytalan vámeljáráshoz, vagy ahhoz, hogy a kötelezett nem nyújtja be az ilyen eljárás szabályszerűségére vonatkozó bizonyítékot.

51 A Bizottság ezt követően arra hivatkozik, hogy az 1552/89 rendelet 11. cikkében előírt késedelmi kamat nem a kötelezettet terheli a vám késedelmes megfizetése miatt, hanem közvetlenül a tagállamot a vámtartozások lekönyvelésének elmaradása vagy késedelmes lekönyvelése miatt. Ebből kifolyólag a tagállami kötelezettségszegés a számlán történő lekönyvelés elmaradásakor valósul meg, és e tekintetben közömbös, hogy a vám a későbbiekben a kötelezettől követelhetővé válik-e, vagy sem.

52 Egyébiránt a Bizottság vitatja azt az érvelést, miszerint a késedelmi kamat fizetésének követelése abban az esetben, ha az árutovábbítási eljárás a késedelmes lezárás következtében utóbb szabályosnak minősül, szankció jelleggel ruházná fel e kamatot. E tekintetben az az álláspontja, hogy az említett kamat egyszerűen a közösségi szabályozás által előírt kötelezettségek megsértéséből ered, és nem szükséges hozzá ténylegesen bekövetkezett vagyoni kár.

53 A 2006/2266 számú jogsértési eljárás keretében a Bizottság arra hivatkozik, hogy a TIR-egyezmény 11. cikkében előírt határidő lejártakor az áruk indító vámhivatala köteles lett volna eljárni a vám beszedése iránt.

54 Amennyiben ugyanis az indító vámhivatalhoz nem nyújtották be az árutovábbítási eljárás lezárását igazoló bizonyítékot a TIR-igazolványnak az említett hivatal általi elfogadását követő tizenöt hónapon belül, az eljárást szabálytalannak kell tekinteni, következésképpen úgy kell tekinteni, hogy a vámtartozás létrejött.

55 A Bizottság hozzáteszi, hogy ebben az esetben a tagállam az 1552/89 rendelet 2. cikke alapján köteles megállapítani a Közösségek saját forrásaihoz való jogosultságát, amint az illetékes államigazgatási szervek által a vámösszeg kiszámítható és a kötelezett személye meghatározható. Márpedig a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az áruk indulási helye szerinti tagállam hatóságainak illetékességét vélelmezik a vámtartozás beszedése vonatkozásában.

56 A Bizottság ebből arra következtet, hogy a jelen ügyben vitatott esetekben az Olasz Köztársaságnak meg kellett volna állapítania a saját forrásokhoz való jogosultságot, és azt az „A” számlán le kellett volna könyvelnie legkésőbb a jogosultság megállapítását követő második hónap 19. napja utáni első munkanapon. Hozzáteszi, hogy e tagállamnak másfelől a TIR-egyezmény 11. cikke (2) bekezdésének megfelelően intézkednie kellett volna a beszedés iránt annak érdekében, hogy a saját forrásokat mielőbb a Bizottság rendelkezésére bocsáthassák.

57 E körülmények között a Bizottság – az 1552/89 rendelet 8. cikkének megfelelően - késedelmi kamat fizetését kéri a fent hivatkozott két jogsértési eljárás keretében az azon időpontok között eltelt időszakra, amikor a saját forrásokat a rendelkezésére kellett volna bocsátani, illetve amikor az Olasz Köztársaság a kötelezett értesítésének helyesbítése következtében szükséges helyesbítést el tudta volna végezni.

58 Az Olasz Köztársaság, miután emlékeztetett a végrehajtási rendelet 379. cikkének szövegére, hangsúlyozza, hogy az érintett árutovábbítási eljárások szabályszerűsége nem vitatott, és hogy az ezen eljárások szabályszerűségét igazoló bizonyítékokat megfelelő időben nyilvántartásba vették, így a Közösséget illető vámok beszedésével kapcsolatos késedelem nem történhetett. E tagállam ebből arra a következtetésre jut, hogy a késedelmi kamat fizetésének az 1150/2000 rendelet 11. cikkében meghatározott feltételei nem teljesülnek, hiszen e rendelkezés a „számlára történő elszámolás késedelme" esetére utal, míg a jelen esetben ilyen elszámolásnak nem volt helye.

59 Az Olasz Köztársaság arra is hivatkozik, hogy a Közösséget nem érte kár, mivel nem volt olyan közösségi forrás, amelyet be kellett szedni, mivel álláspontja szerint az árutovábbítási eljárásokat szabályszerűen folytatták le. E tekintetben jelzi, hogy a kérdés az, hogy a késedelmi kamatra vonatkozó járulékos kötelezettség akkor is fennállhat-e, ha főkötelezettség nem áll fenn.

60 Másfelől e tagállam arra hivatkozik, hogy az illetékes hatóságnak nem róható fel semmilyen késedelem a vámok beszedésével kapcsolatban, és az eljárások tényleges lezárásának késedelmes közlése a közösségi szervekkel azon késedelemnek tudható be, amellyel a rendeltetési vámhivatal továbbította az információt.

61 Az említett tagállam másfelől jelzi, hogy az adott időszak körülményei, azaz a közösségi árutovábbítási rendszer keretében az Európai Unió bővítésére tekintettel az egyes EFTA-tagállamoknál felmerült működési nehézségek, általános késedelmi időszakot vontak maguk után az „5-ös példány" megküldésével kapcsolatban. E körülmények között a közösségi indító vámhivatalok úgy vélték, hogy szabálytalanság elkövetésére utaló tények hiányában logikus az, hogy nem intézkednek haladéktalanul a vámok beszedése iránt, így elkerülve, hogy ezen összegeket vissza kelljen fizetni, amennyiben utóbb megállapítják az eljárás szabályszerűségét és azt, hogy a késedelmet – mint a jelen esetben – egyszerű adminisztrációs hiba okozta.

62 Végül az Olasz Köztársaság arra hivatkozik, hogy ilyen esetben késedelmi kamat fizetése azzal a következménnyel járna, hogy e kamatot olyan szankciójelleggel ruháznák fel, amellyel nem rendelkezhet.

A Bíróság álláspontja

63 A Bizottság álláspontja szerint az Olasz Köztársaság nem teljesítette az 1552/89 rendeletből és különösen annak 6. cikke (2) bekezdésének a) pontjából eredő kötelezettségeit. Különösen azt kifogásolja, hogy e tagállam megtagadta, hogy a Bizottságnak késedelmi kamatot fizessen, amely azon okból jár, hogy egyrészt közösségi árutovábbítási eljárásokban keletkezett vámokat késedelmesen könyvelték, másrészt nem tartották be a közösségi szabályozás által a TIR-egyezmény értelmében vett árutovábbítási eljárások területén a vámok „A” számlán történő lekönyvelésére előírt határidőket.

64 Az 1552/89 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése értelmében a saját források számláit a tagállamok államkincstárának vagy az általuk kijelölt testületnek kell vezetnie. Ugyanezen cikk (2) bekezdésének a) pontja alapján a tagállamok kötelesek az ugyanezen rendelet „2. cikke alapján megállapított” jogosultságokat legkésőbb a megállapításukat követő második hónap 19. napja utáni első munkanapon lekönyvelni.

65 Az 1552/89 rendelet 2. cikke szerint a Közösségek saját forrásaihoz való jogosultságát akkor állapítják meg, amikor a tagállam illetékes hatósága a fizetendő összeget közli a kötelezettel. A kötelezettel való közlésre akkor kerül sor, amikor az illetékes vámhatóságok ki tudják számítani a vámtartozásnak megfelelő összeget, és meg tudják állapítani a kötelezett személyét (a C-392/02. sz., Bizottság kontra Dánia ügyben 2005. november 15-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-9811. o.] 61. pontja).

66 Az 1552/89 rendelet 11. cikke értelmében az ugyanezen rendelet 9. cikkének (1) bekezdése szerinti elszámolásban bekövetkezett bármely késedelem esetén az érintett tagállam a késedelem teljes időszakára vonatkozóan késedelmi kamat fizetésére köteles. E kamat arra tekintet nélkül követelhető, hogy a forrásoknak a Bizottság részére történő elszámolásában bekövetkező késedelemre milyen okból került sor (lásd a C-460/01. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben 2005. április 14-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-2613. o.] 91. pontját).

67 E körülmények között meg kell vizsgálni, hogy az Olasz Köztársaságnak meg kellett-e állapítania a Közösségek saját forrásaihoz való jogosultságát, és azt le kellett-e könyvelnie az 1552/89 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében előírt számlán, továbbá igenlő válasz esetén azt, hogy e rendelet 11. cikke alapján késedelmi kamatot köteles-e fizetni.

A Közösségek saját forrásaihoz való jogosultságának fennállásáról

68 A közösségi külső árutovábbítási eljárás keretében a vámhatóságok legkésőbb a végrehajtási rendelet 379. cikkének (2) bekezdésében foglalt három hónapos határidő lejártával, azaz a közösségi árutovábbítási nyilatkozat nyilvántartásba vételének időpontjától számított 14. hónap végéig ki tudják számítani a vámösszeget, és meg tudják állapítani az adós személyét (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Hollandia ügyben hozott ítélet 71. pontját). Ebből következik, hogy legkésőbb ebben az időpontban meg kell állapítani a Közösségek saját forrásaihoz való jogosultságát.

69 Az áruk TIR-igazolvánnyal történő nemzetközi fuvarozása keretében a TIR-egyezmény 11. cikkéből következik, hogy ez a helyzet áll fenn legkésőbb az azon időponttól számított három éven belül, amikor e hatóságok a TIR-igazolványt elfogadták.

70 A jelen esetben sem a 2003/2214. számú, sem a 2006/2266. számú jogsértési eljárásban nem vitatott, hogy a szállítmányokat a rendeltetési vámhivatalnál határidőben bemutatták, ez utóbbi azonban elmulasztotta haladéktalanul továbbítani az eljárás szabályszerűségét igazoló okmányokat az indító vámhivatalnak.

71 Márpedig a végrehajtási rendelet 379. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy amennyiben „a szállítmányt nem mutatták be a rendeltetési vámhivatalnál" az indító vámhivatal erről köteles tájékoztatni a főkötelezettet, míg a végrehajtási rendelet 455. cikkének (1) bekezdése és a TIR-egyezmény 11. cikkének (1) bekezdése szerint, amennyiben nem került sor a TIR-eljárás mentesítésére, a vámhatóságok kötelesek értesíteni a TIR-igazolvány jogosultját.

72 Az Olasz Köztársaság ebből arra következtet, hogy nem keletkezik vámtartozás, így nem merülhet fel a Közösséget illető vám beszedésének késedelme.

73 Ezt az érvelést el kell utasítani.

74 Emlékeztetni kell egyfelől arra, hogy a végrehajtási rendelet 356. cikke előírja, hogy amint az árukat bemutatták a rendeltetési vámhivatalnál, ez utóbbi „késedelem nélkül eljuttat[ja] a [T1-okmány] egy másodpéldány[á]t az indító vámhivatalnak".

75 Másfelől arra is emlékeztetni kell, hogy a végrehajtási rendelet 379. cikke (1) bekezdésének megfelelően az indító vámhivatal feladata, hogy a főkötelezettet értesítse az árutovábbítási eljárás szabálytalanságáról.

76 Ebből következik, hogy - amint arra a főtanácsnok is felhívta a figyelmet indítványának 66. pontjában – e rendelkezést az indító vámhivatal szempontjából kell értelmezni, azaz úgy, hogy amennyiben az indító vámhivatalt - az általa a végrehajtási rendelet 348. cikke (1) bekezdésének megfelelően előírt határidőn belül - nem tájékoztatták a szállítmány rendeltetési vámhivatalnak történő bemutatásáról, azt úgy kell tekintenie, hogy az árukat nem mutatták be.

77 A végrehajtási rendelet 379. cikke (1) bekezdésének ettől eltérő értelmezése megfosztaná értelmétől az árutovábbítási eljárás szabályszerűségének igazolására vonatkozó, e cikk (2) bekezdésében előírt eljárást.

78 A fentiekből következik, hogy annak következményei, hogy elmulasztják tájékoztatni az indító vámhivatalt az áruk rendeltetési vámhivatalhoz történő megérkezéséről, ugyanazok, mint annak, amikor elmulasztják bemutatni a szállítmányt a rendeltetési vámhivatalnak. Az ilyen értelmezés megfelel az annak biztosítására irányuló célnak, hogy a Közösség saját forrásainak gyors rendelkezésre bocsátása érdekében a vámtartozás beszedésére vonatkozó rendelkezéseket a vámhatóságok gondosan és egységesen alkalmazzák (lásd ebben az értelemben a C-104/02. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2005. április 14-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-2689. o.] 69. pontját).

79 Ezért az indító vámhivatal által megszabott határidő lejártakor a vámtartozás létrejöttét vélelmezni kell, és a főkötelezettet kell annak adósának tekinteni (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Hollandia ügyben hozott ítélet 72. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 81. pontját).

80 Meg kell tehát állapítani, hogy az eljárás e szakaszában a vámtartozás létrejöttét vélelmezni kell. Amint azt a főtanácsnok indítványának 69. pontjában megállapította, e vélelem megdönthető. Következésképpen, amennyiben utólag bebizonyosodik, hogy az árutovábbítási eljárás szabályszerűen zajlott le, a főkötelezett az általa kifizetett összegek visszafizetését kérheti (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 88. pontját).

81 A végrehajtási rendelet 379. cikkének (1) bekezdése az indító vámhivatal számára előírja, hogy amennyiben a szállítmányt nem mutatták be a rendeltetési vámhivatalnál, erről „a lehető leghamarabb, de minden esetben a közösségi árutovábbítási nyilatkozat nyilvántartásba vételének időpontjától számított 11. hónap végéig" tájékoztassa a főkötelezettet.

82 Márpedig nyilvánvaló, hogy a jelen esetben nem ez volt a helyzet.

83 E tekintetben az Olasz Köztársaság által hivatkozott azon körülmény, miszerint a T1-okmányok indító vámhivatal részére történő megküldésével kapcsolatban általános késedelmi időszak volt jellemző, nem befolyásolja a vámhatóságokat terhelő tájékoztatási kötelezettséget.

84 Mivel a végrehajtási rendelet 379. cikke (1) bekezdésének célja a Közösségek saját forrásainak gyors és hatékony rendelkezésre bocsátása érdekében a vámtartozás beszedésére vonatkozó rendelkezések egységes és gondos alkalmazásának biztosítása, a jogsértésre vagy szabálytalanságra vonatkozó értesítésnek mindenképpen a lehető leggyorsabban meg kell történnie, vagyis amint a vámhatóságok tudomást szereznek az említett jogsértésről vagy szabálytalanságról, tehát adott esetben jóval az említett cikkben előírt legfeljebb tizenegy hónapos határidő lejárta előtt (lásd analógia útján a C-377/03. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2006. október 5-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-9733. o.] 69. pontját és a C-312/04. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben 2006. október 5-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-9923. o.] 54. pontját).

85 A fentiekből következik, hogy az olasz hatóságok a végrehajtási rendelet 379. cikkének (1) bekezdésében előírt határidőben, azaz legkésőbb a közösségi árutovábbítási nyilatkozat nyilvántartásba vételének időpontjától számított 11. hónap végéig kötelesek voltak tájékoztatni a főkötelezettet a szóban forgó árutovábbítási eljárások szabálytalanságáról.

86 A végrehajtási rendelet 379. cikke (2) bekezdése harmadik mondatának megfelelően a tagállamok e rendelkezés értelmében az e cikk (1) bekezdése szerinti értesítés időpontjától számított három hónapos határidő lejártával kötelesek megindítani az eljárást a beszedés iránt.

87 A főkötelezett értesítése hiányában – mint a jelen esetben – ez utóbbi nem köteles megfizetni a vámtartozást (lásd ebben az értelemben a C-230/06. sz. Militzer & Münich ügyben 2008. április 3-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-1895. o.] 39. pontját). Mindazonáltal úgy kell tekinteni, hogy e határidő lejártakor a Közösség saját forrásaihoz való jogosultsága létrejött. Ezen értelmezés szükségszerű annak biztosításához, hogy a vámtartozás beszedésére vonatkozó rendelkezéseket az illetékes hatóságok gondosan és egységesen alkalmazzák a Közösség saját forrásainak hatékony és gyors rendelkezésre bocsátása érdekében (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 69. pontját).

88 A TIR-igazolvánnyal ellátott szállítmányok esetében az sem vitatott, hogy az olasz vámhatóságok a rendeltetési vámhivataltól nem kaptak az érintett árutovábbítási eljárások lefolytatására vonatkozó okmányokat az áruk bemutatására meghatározott határidő lejártáig.

89 E körülmények között az ellenkező bizonyításáig azt kellett volna feltételezniük, hogy az árukat nem mutatták be a rendeltetési vámhivatalnál. Az ilyen értelmezés megfelel a végrehajtási rendelet 455. cikke céljának, és összeegyeztethető az árutovábbítási eljárás szabályszerűségének bizonyítására irányuló, e cikk (2) bekezdése szerinti eljárással.

90 Következésképpen meg kell állapítani, hogy az eljárás e szakaszában a vámtartozás létrejöttét vélelmezni kell. Csakúgy mint a közösségi árutovábbítási eljárások esetén, az indító vámhivatalnak az áruk rendeltetési vámhivatalhoz történő megérkezéséről való tájékoztatása elmulasztásának ugyanazok a következményei, mint annak, amikor elmarad a TIR-eljárás mentesítése.

91 A végrehajtási rendelet 455. cikke (1) bekezdésének és a TIR-egyezmény 11. cikke (1) és (2) bekezdésének összefüggő értelmezéséből következik, hogy a mentesítés elmaradása esetén a vámtartozásra vonatkozó fizetési felszólítást főszabály szerint legkésőbb a TIR-igazolvány elfogadását követő három éven belül meg kell küldeni (a fent hivatkozott Bizottság kontra Belgium ügyben hozott ítélet 68. pontja).

92 Amennyiben a TIR-igazolvány elfogadásától számított egy éven belül a TIR-igazolvány jogosultját és a garanciavállaló egyesületet nem értesítik a szabálytalanságról, az illetékes hatóságok nem követelhetik a garanciavállaló egyesülettől a vámtartozás megfizetését.

93 Annak ellenére, hogy az olasz vámhatóságok nem értesítették a garanciavállaló egyesületet, meg kell állapítani, hogy a TIR-igazolvány elfogadásától számított hároméves határidő lejártakor a Közösség saját forrásaihoz való jogosultsága létrejön annak érdekében, hogy a vámtartozás beszedésére vonatkozó rendelkezéseket az illetékes hatóságok gondosan és egységesen alkalmazzák a Közösség saját forrásainak hatékony és gyors rendelkezésre bocsátása érdekében (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 69. pontját).

94 A fenti megfontolásokból következik, hogy az Olasz Köztársaság az 1552/89 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének megfelelően köteles volt megállapítani a Közösségek saját forrásaihoz való jogosultságát és azt e rendelet 6. cikke (2) bekezdésének a) pontjának megfelelően a saját források számlájára lekönyvelni.

A késedelmi kamatról

95 Hangsúlyozni kell, hogy a jelen kereset csak az 1552/89 rendelet 11. cikke szerinti késedelmi kamat fizetésére irányul.

96 Igaz, hogy e rendelkezés alapján a 9. cikk (1) bekezdése szerinti elszámolásban bekövetkezett bármely késedelem esetén az érintett tagállam a késedelem teljes időszakára vonatkozóan késedelmi kamat fizetésére köteles. E kamat arra tekintet nélkül követelhető, hogy a forrásoknak a Bizottság részére történő elszámolásában bekövetkező késedelemre milyen okból került sor (a fent hivatkozott Bizottság kontra Hollandia ügyben 2005. április 14-én hozott ítélet 91. pontja).

97 A Bizottság szerint e rendelkezés a saját források 1552/89 rendelet 9. cikkének (1) bekezdése szerinti elszámolásában bekövetkezett bármely késedelem esetén alkalmazandó, függetlenül a késedelem indokától, és anélkül, hogy vagyoni kárnak ténylegesen be kellene következnie.

98 Mindazonáltal meg kell állapítani először is, hogy - amint arra a főtanácsnok is rámutat indítványának 90. pontjában - a tagállamok jogrendszereinek nagy része szerint a késedelmi kamat a főkötelezettséghez képest járulékos jellegű.

99 Másodszor hangsúlyozni kell, hogy az 1552/89 rendelet 11. cikkének szövegéből nem következik kifejezetten, hogy az ott előírt késedelmi kamat olyan helyzetekben is alkalmazandó, amikor utóbb megállapítják, hogy a főkötelezettség nem létezik. Márpedig, amennyiben a közösségi jogalkotó az említett rendelkezés hatályát az ilyen helyzetekre is ki akarta volna terjeszteni, azt kifejezetten előírhatta volna e rendelkezésben, amit azonban nem tett meg.

100 Végül harmadszor a Bíróság valóban kimondta, hogy nem érinti az érintett tagállamnak a késedelmi kamat és a saját források rendelkezésre bocsátása keretében megállapítani elmulasztott vám megfizetésére vonatkozó kötelezettségét az, ha a tagállam vámhatóságai által elkövetett hiba következtében a kötelezettnek nem kell megfizetnie a szóban forgó vámot (a fent hivatkozott Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet 63. pontja).

101 A jelen ügy azonban különbözik a fent hivatkozott Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló tényállástól, amennyiben ebben az esetben utólag bebizonyosodott, hogy a szállítmányokat határidőben bemutatták a rendeltetési vámhivatalnak, így vámtartozás mégsem keletkezett. Márpedig a Közösségek saját forrásokhoz való jogosultságát – amint az a 88/376 és a 94/728 határozatok 2. cikke (1) bekezdésének b) pontjából is kitűnik – nem más alapozza meg, mint a vámtartozás.

102 Meg kell állapítani, hogy mivel a jelen ügyben vámtartozás nem keletkezett, a Bizottságnak nem keletkezett jogosultsága az 1552/89 rendelet 11. cikke szerinti késedelmi kamat követelésére.

103 Következésképpen a keresetet - mint megalapozatlant - el kell utasítani.

A költségekről

104 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kéri. A Bizottságot, mivel pervesztes lett, az Olasz Köztársaság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) A keresetet elutasítja.

2) Az Európai Közösségek Bizottságát kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások